

LA ESQUELLA DE LA

TORRATXA

MALA ADMINI

A
11 rals



FESTAS R I P
 COMISSIÓ
 DELS CONSUMITS
 C. P. C. D. S. F.

!!! MORTS !!!

CRÓNICA

LO VERDADER CAMÍ

Alguns regidors del grupo conservador del Ajuntament, lo dijous de la senmana passada van presentar una proposició invitant al públich á anar á examinar los expedients de la casa y suplicant al governador que practiqui una investigació rigurosa de la gestió municipal. Aquests senyors si bé 's pensavan fer una gran cosa, en realitat no van fer res. La lley municipal concedeix á tots los ciutadans lo dret d' exámen, y entre las facultats dels governadors de provincia s' hi conta la de inspeccionar per sí ó per medi de delegats tots los actes de las corporacions municipals. ¿A qué venia, donchs, solicitar com una mida de caràcter extraordinari, lo que per disposició de la lley pot practicarse tots los dias?

La corporació en pés va votar la proposició, no sense que alguns expliquessin lo séu punt de vista en llarchs discursos. Pero van votarla, com no podian menos de ferho, 'ls més per evitar que pogués sospitarse que la tal investigació 'ls inspirava cuidado... ara, respecte als altres...

Dels altres un dels que més solen distingirse per la séva imperturbable frescura deya ab cándida franquesa:

—Nosaltres ray, com casi sempre hem votat en contra de tots los dictámens, podém esperar tranquils totas las investigacions que vingan, segurs de que no ha de alcansarnos la més mínima responsabilitat.

Y un espectador que l' escoltava deya:

—¡Quin noy més llest!

Aixó sols vol dir que si 's tracta de fer justicia de veras, ab sinceritat y rigor, per donar á Barcelona una justa satisfacció no s' ha entrat pas fins ara pél verdader camí.

Examinar los expedients; repassar las actas; buscar ab afany petitas informalitats de tramitació sense conseqüencias, ¿á qué treu nás tot aixó? ¿Está aquí, per ventura, alló que 'ls castelláns ne diuhen *la madre del cordero*? No, senyors: no está aquí, ni molt menos.

En materia de despaig de certs expedients més sospitós que 'l regidor qu' en la impossibilitat material d' examinarlos tots, los vota de bona fé, fiat en l' estudi que d' ells suposa que n' han fet los facultatius que 'ls dictaminan y las respectivas comissions que 'ls presentan, més sospitós que aquest es aquell altre regidor que demana que quedin sobre la taula, no per estudiarlos y formarne concepte, sino las més de las vegadas, segóns se diu, per enterarse personalment de quina cara fa y de quin tracte té la persona interessada en la séva resolució, y votar en conseqüencia, en un sentit ó altre, segóns siga la cara y haja sigut lo tracte de aquella persona.

Y no obstant, en la tramitació oficial del expedient, aquella gestió particular no hi consta. Aquell acte reprobato no deixa rastre sobre 'l paper. ¿Qué trobará d' ell la investigació més escrupulosa que puga practicarse? *La madre del cordero* s' ha fet fonedissa.

L' únich rastre que deixan en tot cas aquests y molts altres fets pél mateix istil es que si arriban á divulgarse 's diluhen tot seguit per l' ambient, la murmuració pública se 'n apodera y algunas vegadas fins los precisa ab tots los séus detalls, pero no 's cuida de reunir elements bastants pera probarlos.

Y 'l regidor tranquil y fresch se riu de la murmuració pública y contempla satisfet com la peste de la dejecció per ell feta, empudega l' atmósfera, y empudega especialment á tota la corporació de que ell indignament forma part, recreantse ab l' idea que ell se n' emporta 'l profit y tots los demés lo descrédit.

Naturalment, que ab un arcalde enérgich res de aixó sería possible. No es la primera vegada que 'ns queixém de las debilitats inconcebibles del senyor Porcar y Tió. ¿Per qué desde bon principi, al primer indici de qualsevol irregularitat, de qualsevol falta de correcció, no havia de pendre las degudas providencias per parar los peus á determinats elements de l' actual corporació municipal? ¿No sabia ell, per ventura, lo que passava? ¿No se li havian fet insinuacions que devian bastarli y sobrarli pera pendre providencias?

—¡Oh!—dirá ell, sens dupte—era perillós disgustar á un grupo que disposa de tants ó quants vots. Sense l' aquiescencia de aquest grupo las sessions públicas se feyan completament impossibles.

¿Y qué? ¿No es millor mil vegadas que sigan impossibles las sessions per l' embafador obstructionisme de alguns insensats qu' en la justicia pública trobarian una correcció enérgica, que no que 's fassa de tot punt impossible la vida de una corporació de la qual forman part un bon número de personas dignas, honradas y respetables?

De la probitat del Sr. Porcar crech que ningú pot duptarne; pero, ¡ay! que aquesta sola condició no basta per empunyar avuy la vara d' arcalde de Barcelona. L' energia, la perseverancia en los bons propósitos, aquells arranchs tan necessaris en moments difícils, per salvar certas situacions graves, tot aixó no ho té 'l Sr. Porcar y Tió, y com no ho té, no pot en manera alguna demostrarho.

Avuy més que may se necessita, y avuy es, precisament quan li fa més falta.

Precisament l' atmósfera es tan espessa que 's pot tallar ab un ganivet. Nosaltres voldriam que 's tallés ab l' espasa de la justicia.

Imputacions, rumors, suposicions, afirmacions de totas menas, corren de boca en boca. Se tracta del Ajuntament y tot se creu, y á tot se li dona asséns. Se diuhen verdaderas atrocitats y ningú las rectifica. ¿Per qué? Perque pendre avuy la defensa de la corporació municipal en massa, qu' es la que surt atacada, equivaldria á defensar á certs elements que no son dignes de que cap persona que s' estimi 'ls defensi ni indirectament á titul de defensarse á si mateixa.

Qualsevol d' ells ab la séva flema habitual sería capás de dir:

—Molt bé marxan las cosas: jo m' hi aprofitat del càrrech, com ningú, y ara 'm surten advocats defensors que no 'm costan un céntim.

¿Quin camí, donchs, cal seguir perque cada qual siga responsable dels séus actes?

No hi ha més que un medi: encausar aquest desbordament de imputacions que corren desfetas de boca en boca, creixent y envenenantse com més circulan, y aixó pot ferse designant un jurat de investigació, un jurat de honor si 's vol, qu' escolti á tothom, que 's fassa càrrech de totas las imputacions que se li confihin, y que depuri, valentse de tots los medis, aquellas que li semblin més fundadas.

Tal es l' esperit de la proposició votada en la sessió última del dimars, ab entusiasme pel gru-

po possibilista, si's plau per forsa y fent mil reparos pels demés elements.

Persona digníssima es lo senyor governador de la provincia: ell podrà ser, donchs, lo president de aquest Jurat, y ell mateix podrà constituhirlo en la forma que tingui per més convenient.

La missió del Jurat serà la d' escoltar, la de discernir, la de investigar, la de dictar lo seu fallo. ¿Creuhen que d' entre las moltas cosas que 's diuhen y se suposan, encare que no totas ellas sigan certas no se'n trobaran algunas que bastaran y sobran pera formar convicció sobre la conducta extranya de determinats regidors? Convicció moral á lo menos, tal vegada convicció material y tot, que podrà servir de base per un sever es carment.

Lo dia que aixó succehis comensaria la regeneració de la vida municipal á Barcelona.

Lo dia que aixó succehis cessarian certs afanyes inmoderats que alguns demostran per entrar á la Casa Gran, atropellanho tot. L' ofici de regidor avuy per alguns tan socorregut y tan gustós tendria 'ls seus inconvenients graves. En cambi 'ls que 's proposan y no han deixat may de proposarse que cessin los vicijs inveterats en aquella casa, trobarian un punt de apoyó solit per acabar ab los dats vicijs. Lo poble deixaria de murmurar y s'interessaria pels bons als quals confón avuy ab los dolents, fent de tot punt impossible la gestió honrada y decorosa dels interessos públichs.

¡Y costa tan poch discernir!

Preguntis com es possible que algun individu que, segons diuhen, no tenia ahont caures mort al pendre

UN MORT QUE PASSA A LA HISTORIA



Lo gran Batlle Oliós

possessió del càrrech, avuy rumbeja, gasta y triunfa.

Lo Jurat de investigació podria averiguarho fàcilment. Podria indagar també de ahont va treure algún altre 'l teló de la contribució que li era precis per capacitar-se, quan lo dia avants de pendre possessió, ningú li coneixia fincas, ni l'exercici de cap professió que l'obligués á contribuir al Estat. Podria indagar com algú ha pogut deixar la colocació de 30 duros mensuals que segons asseguran desempenyava. Y de algun que avants anava errant, endarrarrit, entrampat, acossat tot lo dia péls inglesos, podria veure com s'ho ha compost pera fer la pau ab tothom, pagar al sastre y dedicarse á *tutiplé* á la vida alegre y regalada.

Podria indagar de quina manera pot sortir de la Casa Gran tota la forsa y tota la recluta de un casino que 's diu republicá, compost d'empleats municipals ó de personas que reben favors especials á cambi de la quota de socios ó de pendre tantas ó quantas accions de un períodich que no acaba de sortir may, de un cassino, qual conserje, á ciencia y paciència del arcalde va á cobrar los recibos de dits socios, ostentant la gorra de vigilante d'obras posat á sou del municipi, y que fa més de conserje que de vigilante.

¡Ah, si sigués possible emplear lo sistema del general Tacón, quina neteja!

Lo célebre general Tacón, moralizador de la isla de Cuba, apenas arribat á la Habana, va saber que hi havia empleats que gastavan per viure deu vegadas lo sou que tenian senyalat. No va voler saber res més, y per única providencia, va ferlos agafar á tots plegats y baix partida de registre va enviarlos á la península.

Aquí no falta sino que una autoritat ó altra se posi las botas del general Tacón.

P. DEL O.

À COLON

(Epilech)

Ab la capa d'honrarte los dos mons
per la téva paciència, fé y talent;
ab la capa d'alsar un monument
á ta gloria los pobles y nacions;
ab la capa de festas y funcions
solemnisant lo gran descubrimient;
ab la capa de que la edat present
es la edat de las grans reparacions;
ab la capa de que, quan molt convé,
no 'ns dol rés y sabém llensá 'l diné;
ab la capa de que ningú 'ns atrapa
si 's tracta de pagarte un tribut just;
ab la capa de que tenim molt gust...
¡¡cóm t'hem fet aguantar, Colón, la capa!!

PEPET DEL CARRIL.

GUERRA CIVIL

Lo fallo del Jurat calificador ha caygut com una bomba entre 'l vehinat dels carrers adornats, durant las últimas festas.

Avants de publicarse la *sentencia*, tothom tenia esperansas de arreplegar lo primer premi, ó quan menos lo segón.

Los individuos de las comisiones directivas y organizadoras se pasejavan amunt y avall del carrer respectiu, ab ayre satisfet y victorios, y de tant en tant murmuravan:

—Vaja, es impossible que no 'ns emportém la palma. Carrer més ben adornat que 'l nostre, no hi es.

—Ni més ben iluminat—saltava 'l lampista de la comissió.

—Ni ab las pinturas més sólidas—anyadia 'l pintor de la quadrilla.

Y donant tots plegats una mirada paternal als archs y á las guirnaldas que tenian més á la vora, exclamavan ab accent de profunda convicció:

—¡Guanyarém lo primer premi!... ¡Vaya si 'l guanyarém!...

Hi havia gent que, pera assegurar més lo tret, treballava per sota má y 's procurava influencias.

Los arcades de barri eran molt sollicitats y ni un moment deixavan de tenir á sobre un ó altre comissionat *adornista*.

—Senyor Magi—deya l'interessat, acostantse á la orela del seu arca'de—espero que farà tot lo que puga pera que 'l premi caygui en lo nostre carrer.

—¡Home!—responia la modesta autoritat, no sapiguent qué dirli:—me sembla que sería millor que 's dirigis al municipal del cantó.

—¿Vol dir?

—Si: ell está més desocupat y hasta crech que té alguns coneixements artistichs. Ademés, com tot sovint veu passar al regidor qu'está sobre del forn, li pot tirar alguna indirecta.

Per aquest tenor, qui més qui menos, no hi havia comissionat que no mugués las sévas influencias secretas.

—Jo—deya un—conto ab l'apoyo de l'Aleu.

—Jo—replicava un altre—tinch tres agutzils que treuhen la cara per mi.

—¿Y jo?—anyadia un altre:—tinch cartas de recomanació pél arcalde.

—¿De qui son?

—D'una bailarina del *Liceo*, d'un parent del bisbe y d'un xicot que ab lo temps potser será diputat.

—¿Son coneguts del arcalde?

—Crech que no; pero no importa: unas quantas cartas aixís, sempre fan una mica de *frenta*.

En mitj de totes aquestas anadas y vingudas, ve la comissió dictaminadora, dona 'l fallo y 'l comunica al públich.

Un crit universal de protesta s'aixeca súbitament per tots los àmbits de la ciutat adornada.

Ningú está content, tothom se creu defraudat: la exclamació més suau que se sent, es:

—¡Aixó es una injusticia!

Naturalment: ¡tothom se pensava guanyar lo primer premi... y no 'l donan á ningú!

A la porta del *cacique* de cada carrer,—perque ja estém aixís, fins los carrers tenen *cacique*,—s'hi reuneixen las eminencias del voltant y discuteixen lo dictámen de la comissió municipal.

—Lo que han fet ab nosaltres, no té nom—diu lo president de la colla:—á mi se 'm havia insinuat que aquell busto de Colón que tenim al cantó havia caygut molt en gracia, y que per lo tant era més que segur que 'ns concedirian un premi dels bons.

—¡Es verdaderament no tenir criteri concedirlo al carrer... tal!—replicá un jove qu' es lo qui s'ha cuydat de daurar los escuts.

—¿Y al carrer qual? ¡Donarli un tercer premi! Ja devían veure aquell arch tan guerxo y aquellas banderas que semblavan mocadors de criatura.

—¿Y tal carrer... de tal cosa? ¡No mereixian un presiri 'ls autors d'aquella ornamentació, en lloch del premi que 'ls han adjudicat?

—¡Y tal, home, y tal! Prou me recordo d'aquella

carabela que semblava una pollera d'aquelles que serveixen per ensenyar a caminar a la canalla.

—¡Oh! La carabela, encare Deu n' hi dó. ¿Y 'l retrato d' Isabel la Católica?... Sort que avuy aquesta senyora no deu tenirhi parents aquí; ó sinó, prou l' artista que ha pintat lo retrato's vey a als tribunals per injuria y calumnia.

Pero lo pitjor que succeheix ab la qüestió dels premis es la pretensió que algunas comissions revelan de quedársels per ellas.

Diuen que 'ls diners que dona l'Ajuntament los concedeix al mérit, al bon gust, al talent dels adornistas del carrer.

Y com la comissió es qui l' ha adornat, séu es lo talent, lo bon gust y 'l mérit que 's recompensa, y séu es, en conseqüencia, 'l premi.

Los vehins no hi están conformes, y replican que ja que tothom ha contribuït per un ó altre medi al adorno del carrer, de tots es lo premi alcansat.

Agravant la cosa, hi ha individus de comissions que ja parlan de quebrantos sufrts en los séus interessos durant aquests días, quebrantos que, naturalment, necessitan una indemnació...

Y per aquest istil, demanin. La guerra civil s' ha encés en varios recóns de Barcelona, y si la prudencia no s' imposa, es de teme que aixó acabi pitjor que 'ls fochs artificials del carrer d' Urgell.

¿No es veritat que tindria gracia que 'ls vehins incorreguessin en los mateixos defectes que arribuixen als concejals?

¡No fem bromas, senyors adornistas, no fem bromas!

A. MARCH.

¿TE 'N RECORDAS?

¡Recordas, hermosa nina,
ton repenti tremolor
y mas paraulas, lo dia
qu' en mos brassos te tenia
y 'm jurares ton amor?

¿Recordas bé la fonteta
la rojor de ta careta
y aquella trena divina
que tallares, Angeleta,
de ta caballera fina?

Te recordas d' aquells dias
de pur amor y ventura,
que deyas tant que 'm volias
y sempre foll me tenias
ab ton candor y hermosura?

Recordas que vaig marxar

UN MORT GRAS



—¡Oh, vosaltres que 'm miréu
y mas gracias contempléu!
¡Bé massa que 'm coneixéu!
Soch lo simpátich Aleu.

cerregat... de bons intents,
y m' escrigueres:—O vens,
ó 'm vaig a suïcidar?—
¡Cristo, quina barra tens!

CANTOR DE CATALUNYA.

UN ESPECTACLE GRACIÓS

Vaja: s' ha de confessar que 'ls madrilenyos son gent de sort.

Es veritat que, lo mateix que nosaltres, han tingut unas festas del Centenari que feyan llástima de mirar; es veritat que la segona tongada de fes-

teigs que ara comensan amenassa acabar tan lamentablement com la primera; pero en cambi ¡oh! en cambi han disfrutat d' un espectacle únich en lo seu género.

¡Han tingut un Congrés esperitista!

¿Saben vostés lo que significa un Congrés esperitista?

Juntin tota la sal andalussa, tota la gracia gitanesca, tot l' humor de 'n Paul de Kock y tota la picardia de Quevedo... y encare, ab tot aixó reunit, no lograrán formarse un cabal concepte del singular atractiu que un congrés esperitista té als ulls del espectador intel·ligent.

¡Quina salivera m' han fet los relatos de las sesiones que 'l congrés ha tingut durant aquests días!

Aixís com los *gourmets* disfrutan y s' entregan á mil filosofías culinarias llegint los *menús* de dinars celebrats á centenars de lleguas lluny, jo hi disfrutat repassant las descripcions de las solemnitats esperitistas *comesas* en lo Congrés de Madrit.

Hi ha hagut cosas estupendas.

Una senyora ha demanat la igualtat fisica y moral dels dos sexes.

—¿Cóm pot conseguirse aquesta igualtat fisica? —va preguntarli un del congrés.

La senyora no vá sapiguer qué respondre, limitantse á declarar que aixó no es feyna séva, ja que ella no fa altra cosa que iniciar la idea per veure si prospera y 'l govern pren alguna resolució.

Un' altra senyora las va empendre contra 'ls sants, calificantlos de personas ridículas y dedicantlos altres piropos pél istil...

Un' altra va llegir comunicacions de vehins de la lluna y altres pahissos més distants, sense dir per quin conducto havia rebut las cartas.

¡Veyám si al últim s' averiguará que més ben organisats están los correus interplanetaris que 'ls que funcionan en territori espanyoll!

Al menos á Madrit han donat á entendre que las cartas que venen de la Lluna ó de Mercuri no 's perden, mentres que tothom sab de sobras que 'ls plechs que venen de mitja hora lluny s' extravían ab molta facilitat.

Un' altra senyora va entussiasmar al Congrés, llegintli una munió de versos escrits per *mediums* que no saben de lletra.

Y ara que vé á tom, dech dir que per fi comprench cóm es que hi ha tants homes que van mal planxats y ab l' hermillilla sense botóns...

Es perque las senyoras, en lloch de cusirlos los botóns y planxarlos la camisa correctament, s' entretenen anant als congressos esperitistas á llegir versos y otras cosas pitjors.

Peró l' *acabóse* del festival esperitista de Madrit va ser l' anunci de la lectura d' algunas cartas escritas desde 'ls núvols—perque si fós *desde l' altre món* no tendria gracia—per... ¿per qui dirían?

¡Per Cristófol Colón!

Ells devían dirse:—lo Congrés se celebra en ocasió de las festas del Centenari, ¿qué més natural, donchs, que tractar de coneixer la opinió del gran home sobre lo que avuy passa, complicant lo seu nom ab los assumptos esperitistas?

Com ja 's compendrà, las sessions han obtingut un éxit fabulós y las tempestats d' aplausos y riallas hi han menudejat de veras.

¡Quina sort tenen aquests madrilenyos!...

Se 'm acut una idea. Quan lo Congrés esperitista haja cumpert los seus compromisos á Madrit ¿no podria contractarlo alguna empresa de Barcelona?

Me sembla qu' es una cosa que donaria diners...

MATÍAS BONAFÉ.

À ELLAS

¿Y encare hi ha qui us alaba?
Será algun perdut ó un fals:
no sé veure vostras gracias,
¡si sou lo més rematat!

De todas las trapasseras
sou las que anéu al davant,
picant tan prompte al més noble
com al més pobre y tronat.

Feu portá á tothom la lliura
deixant per tot las senyals
d' eixas bocas verinosas
que sens dir res pican tant.

Recorréu tota l' escala,
del més petit al més gran.
Tan punt la caló' apreta
no hi ha qui us pugui aguantar.

Durant aquests quatre mesos
feu vessar molta més sanch
que no durant l' any xeixanta
quan la lluyta ab los alarbs.

Sou del infern las guspiras,
encarnació de Satán,
escencia de picardia,
punxó que 'ns fa á tots rascar.

Sou, de tots los de la terra,
l' animal qu' es més pesat,
y aixó que sou tan petites
¡y lleugeras al saltar!

Jo us detesto y aburreixo
perseguintvos ab afany,
puig mas camas pessigantne
las deixéu que fan fredat.

Las donas vos buscan sempre
per darvos mort infamant,
mes per xó, molt vos estiman
perque molt las feu guanyar;
que si la dona es bonica
quan va vestida á tot drap,
també entussiasma y engresca
quan, al sentirse picar,
vos ensenya las cametas;
quan, desfeta de lligams,
cuberta sols ab camisa
per son cos vos va buscant,
deixant, per sobre la veyna
que tapa un tros de brodat,
veure sas blancas... dallonsas
que á tants pobrets han cassat.

PISTACHO.

LLIBRES

QUATRE VERSOS, per Ramón E. Bassegoda.—Un títol modest, com se veu, y darrera d' aquest títol modestíssim, vulgar, sense importancia, una collecció brillant de poesías verdaderas, sentidas é inspiradas, forjadas al foch sagrat del sentiment y llimadas després ab gran primor ab las finas eynas del art exquisit.

No tenim temps y 'ns falta espay pera fer un anállisis un xich detingut de un aplech per tots conceptes tan notable, que compren composicions diverses de distints géneros, especialment patrióticas y amorosas; pero la falta de un estudi que exigiria las amplas voladas de la admiració y 'l microscopi de la crítica, la suplirém, y creyém que sabrán agrahirho 'ls nostres lectors, ab la transcripció de una de las composicions del volúm, consignant avants que no l' hém triada ex-profés,

sino que p el contrari, h em pr es la primera que al obrir lo llibre 'ns ha saltat   la vista.

Diu aixis:

TRAICI 

Ab son posat de coloma
sense fel, m' ha dat la mort:
lo m eu amor un altre home
li ha arrancat de dintre 'l cor.

He sorpr es sa fellonia
sens que ni ella ho sospites;
mes, ay, també m' alegría
ha acabat per sempre més.

Son amor era mentida,
mentida sos juraments;
y fins la rialla sortida
de sos llabis ignocents.

Com una fera afamada
he rastrejat lo seu pas:
Quan aprop m u l' he mirada
sols D u m' ha aturat lo bras.

Gracias, Senyor, jo 'us ne sento
grat en lo fondo d el cor:
la pena ab que m' atormento
ja ser  mon venjador.

Perjura per set vegadas
  qui haurà de t u compassió?
Ja las horas son contadas
com las del vil malfact .

Portas un'  nima morta
y encare 'l mon te somriu!
La que   tots obra la porta
 no sabs pel mon c m se diu?

L' encis de la meva vida
v s destruhi ab l' amor m u.
Lo t u crim es dels que crida
venjansa davant de D u.

Cartas de amor esperadas
ab creixent afany per mi
y ab son al  perfumadas
cremant haur u de mori'.

Flors ab qu' ella s' adornava
y sens perfum ni color
dintre mon llibre guardava
reliquiari d' amor,

no 'm port u   la memoria
aquell bon temps benehit
que com trof u de victoria
las arrancava   son pit.

Aucell d' or ab qu' ella un dia
v  menti' un amor lleal
 perqu  avuy te guardaria
si no pots ser mon dogal?

Mocador d' amor, penyora
que un dia per mi broda,
las ll grimas que 'l cor plora
ja té no 'm tens d' aixug .

Tot quan d' ella recordansa
ne fassi, no ho vull aprop:
ella n' ha mort ma esperansa.
m' ha donat lo darrer cop.

.....

L' hivern s' acosta: las fullas
arrebassa 'l temporal
com miserables despullas
del bon temps primaveral.

L' aucellet al niu se gela,
lo sol no dona escalfor,
ja 'ls vidres del balcó entela
ab sas plujas la tardor.

Lluny de ma mare estimada
sentint las portas cruixir
per la udolant mestrallada
 quin temps més bé per morir!....

REGLAS MORALES Y DE BONA CRIANSA, per D. Joseph Pin y Soler.—Si una cosa hi ha difícil p els

homes de lletras es que, sent homes com son, s pigan emplear un  stil adequat   la tendra inteligencia de la quixalleta, escribint tot un llibre que aqu sta saboreji ab gust y que al mateix temps li sigui de verdadera utilitat. Aquest punt tant difícil l' ha resolt lo distingit escriptor Sr. Pin y Soler, autor conegut de novelas y obras teatrals, y qu' en lo successiu ho ser  també per sos llibres dedicats   la educació y   l' ensenyansa dels noys, de quals llibres, compresos ab lo t tul de *Biblioteca escolar catalanista*, obra la marxa 'l present.

Seg ns sembla, l' acaudalat propietari Sr. G uell, en la s va colonia de Santa Coloma de Cervelló, sosté escoles catalanas, en las quals los fills dels obrers aprenen los coneixements adequats   son estat social. Pero en las escoles del Sr. G uell hi faltavan llibres, y de provehirlas de aquest element tan necessari se 'n ha encarregat lo Sr. Pin y Soler, comensant per son notable vol m *Reglas morales y de bona criansa*, escritas ab un coneixement tan perfecte del cor infantil y ab un esperit tan catal , que més no pot desitjarse.

Termina 'l llibre ab una hermosa discertaci  titulada *Elogi dels oficis*, mostra brillant de la flexibilitat y del grat sabor que te sempre l'  stil del senyor Pin y Soler.

COLÓN.— Fu  el verdadero descubridor de Am rica?— D nde nació? Per J. Brunet y Bellet.—Entre las obras publicadas ab motiu del Centenari de Colón, mereix un lloch distingit lo folleto degut al erudit investigador Sr. Brunet y Bellet, qui es un exemple, com sols se veuhen en lo nostre país, del home que comparteix l' exercici de la industria ab lo cultiu de las lletras. Lo folleto *Colón* est  pl  de datos enterament nous, de punts de vista originals y consideracions atinad ssimas que revelan la gran perspicacia del s u autor.

HISTORIA DE TARRAGONA, desde los m s remotos tiempos hasta la  poca de la restauración cristiana, per D. Buenaventura Hernández Sanahuja, continuada hasta nuestros días, per D. Emilio Morera.—Hem rebut lo primer quadern de aquesta publicació, ilustrada ab láminas representant monuments de aquella antigua ciutat. L' obra, deguda en sa part principal al Sr. Hernández Sanahuja, que esmers  en escriurela gran part de la s va vida, s' recomana per sí mateixa   l' atenció de tots los aficionats als estudis històrics.

N. N. N.



PRINCIPAL

Lo drama *La Herencia* es una producció de car cter romántich que anys endarrera hauría  bt ngut, sens dupte, un èxit extraordinari; pero que avuy, quan tant ha canbiat lo gust del públich, passa sense despertar la m s mínima emoció. Y   pesar de tot, té versos hermosos, situacions ben estudiadas y aquells arranchs propis del género   que pertany.

L' obra alcans  un bon desempenyo per part dels actors que componen la companyia del senyor Calvo.

LICEO

La temporada lírica comensarà definitivament lo dia 3 de Novembre ab l'òpera de Bretón *Los amantes de Teruel*.

Sembla que l'abono obert desde fa alguns dias s'està cubrint ab tota rapidés.

No era d'esperar altra cosa, dat que 'l Liceo, fins en l'estat de decadencia á que ha arribat avuy, es una verdadera institució barcelonesa.

LIRICH

¡Quin éxit més inmens, y per algú més inesperat, han obtingut los concerts que dirigeix lo senyor Nicolau!

Veritat es que la *Societat catalana de concerts* ha fet lo que devia, contractant una gran orquesta y un numerós personal de coros. Veritat es també, que tant lo mestre com los professors y 'ls cantants, han fet lo que se'n diu un *va-y-tot*, ensajant ab cuidado y fent lluhir ne una manera espléndida, á favor d'una execució irreprochatble, las grans páginas musicals que constituhan los programas.

Per fi s'han probat dos cosas.

Primera: quo aquí tenim professors capassos de formar una gran orquesta, com las millors del extranger, quan hi ha organizació, disciplina, fondos per pagar los séus traballs y un mestre tant inteligent y perseverant y tan amich del gran art, com lo mestre Nicolau.

Segona: que 'l públich de Barcelona á qui tothom creya apegat exclusivament á las galindainas de l'òpera, 's recrea escoltant la música pura, quan aquesta música li es servida perfectament concertada é interpretada ab lo degut colorit y ab lo sentiment necessari.

La *Societat catalana de concerts* mereix un gran aplauso per haver acomés una proba que molts creyan difícil y fins temeraria, y per haver sortit d'ella ab tanta brillantés.

De todas las obras que fins ara s'han executat, se'n destacan dugas especialment, que no olvidarán may més los que han tiugut la fortuna de sentir las: me refereixo á la superba *Pastoral* de Beethoven y á la escena relligiosa del *Parsifal* de Wagner. Dos obras ben distintas y no obsiant tan magistral l'una com l'altra: la primera un idili impregnat de llum, de color y d'armonia; la segona un tros de poema plé tot ell de vigor, de majestat y de grandesa.

Del mestre Pedrell s'estrenaren unas escenas sinfónicas de carácter verdaderament espanyol. Son una proba més del talent musical del mestre catalá y de la bondat de las sévas teorías sobre música espanyola. Lo públich aplaudí ab entussiasme aquesta nova mostra del mérit real, per tothom reconegut, del inspirat autor de *«L'último abencerraggio»*.

Lo dia del estreno, al final, lo mestre Pedrell siguié cridat al escenari entre universals aplausos. A l'escena 'l tragué, donantli la ma, 'l mestre Nicolau, ab la séva estatura gegantesca. En Pedrell al séu costat semblava un noy. Un del públich vá dir:

—Carám, quin fill més vell que té 'l mestre Nicolau!

ROMEA

No 'm vá ser possible assistir dimars al estreno del quadro de costúms *¡Qué... compra maduixas!* degut á la pluma sempre graciosa de l'Emilio Vilanova.

Prometo ferme cárrech de aquesta producció en lo próxim número.

TIVOLI

L'empresa vá donant voltas ab *La vuelta al mundo*.

No obstant, per demá dissapte anuncia la *reprise* de *El país de la olla*.

Entreteniments que serveixen per esperar l'estreno de una nova producció que ja fa algú temps está preparantse.

NOVEDATS

Lo nou drama de D. Pere Antón Torres, titulat *L'hereu Jordi*, está basat en un home que no sab de lletra, y que casat ab una dona de condició més elevada qu'ell, ha de sufrir ab pena y disgust las conseqüencias inevitables de la séva inferioritat intelectual.

Aquest home troba unas cartas y sospita qu'ellas tancan la séva deshonra. Aquestas cartas son lo seu torment, desde l'instant qu'ell per sí sol no pot llegirlas, y que tampoch pot donarlas á llegir á ningú més, en atenció á que 'l que ho fés s'enterraria de un fet qu'ell ansia que no 's divulgui.

La tornada del antich amant de la séva esposa, sas pretensions en emportársela ab éll, la mort del amant perpetrada per un mestre d'estudi que n'havia rebut forts agravis, lo descubrimient, en fi, de que la filla que l'hereu Jordi creya séva es filla del difunt, y l'explosió de un rasgo de generositat que dona lloch, per final del drama, á la reconciliació de la familia, son los elements que 'l senyor Torres ha anat acumulant y combinant per donar cos é interés á la séva producció.

Aquesta abunda en efectes escénichs que revelan la má de un expert coneixedor del teatro, y está escrita, ademés, en vers admirable per lo fácil y correcte.

No obstant, la obra es més habilidosa que inspirada. L'estudi de las passions cedeix la plassa al efecte merament teatral; lo foch del sentiment está substituït per la correcció en lo diálech.

Fins en algú moment, s'ocorre al espectador la següent idea:

—¿Cóm es possible que l'hereu Jordi que no sab un borrall de lletra, s'expressi tan bé y digui las cosas en tan primorosos versos?

Senzillament: aixó s'explica sabent que 'l senyor Torres no ha tractat de presentar un trasunt més ó menos exacte de la vida real, sino una mera convenció escénica, imaginada y escrita ab son talent habitual.

L'execució siguié molt ajustada. Molt se distingiren tant las Sras. Mena y Ferrer, com la senyoreta Galcerán. Lo Sr. Simó es un actor de talent, que sab apropiarse en un tot lo paper que representa. A favor del domini que té de la escena se li perdona lo timbre fosch y apagat de la séva veu. Los Srs. Oliva y Virgili 's portaren com uns homes.

CATALUNYA

Continúan ab éxit creixent las representacions de la sarsuela, titulada *Lo secret dels sabís*.

L'obra agrada cada dia més, y en la séva execució se distingeixen també cada dia més los actors que la interpretan.

CALVO Y VICO

S'está preparant en aquest teatro l'execució del drama antich *El convidado de piedra*, qu'es cronològicament parlant, lo pare verdader y legítim del popular *Don Juan Tenorio*, de Zorrilla.

CIRCO EQUESTRE

La rendición de Granada es lo plat de resistencia de todas las funcions que 's donan en aquest local.

PASSEIG SEPULCRAL



—No os podéis quejar de mí
vosotros á quien maté:
si buena vida os quité,
buenas ganguitas os dí.

¡Qui ho havia de dir! ¡L' eco més durader de las festas del Centenari havia deser lo del *Circo Equestre!*

L' amich Gumá té rahó, que li sobra, quan pregunta:

¿Colón ó Carnestoltas?

N. N. N.

¿BOJERÍA Ó VANITAT?

Lo foch anava creixent amenassant desplomar ab poch mins l' edifici; per 'xó 'ls vehins espantats procurant salvar la pell, fugian, qui despullat, qui mitj vestit, qui ab camisa cap al carrer, tot deixant alhajas, mobles y robas, y pisos abandonats.

Los bomberos tirant aygua treballavan sens descans, ab galledas y mangueras, y las botas de regar, procurant per tots los medis un foch tan gros dominar.

En lo siti del sinistre, totas las autoritats acudiren ab llestesa, dictant órdenes sens parar, que cumplian los bomberos ajudats de alguns paisans.

De prompte va sapiguense, causant á tothom esglay, que la senyora Carmeta, inquilina del pis quart, de dintre 'l pis no sortia; y tothom, per evitar la desgracia, demanava que l' anessin á salvar.

¿Mes qui es que s' atrevia? Ningú 's veyá prou capás per afrontar tal perill... Quan un home... no, dich mal, un valent, més que valent, un honrat fill del treball, enfilantse pe 'ls balcóns, ab quatre salts sigué á dalt.

Entrar dins va serli fácil, aixis es que tot buscant á la senyora Carmeta, dins sa cambra la trobá... tranquilament, que 's vestia al davant de gros mirall. —¡Peró que fá, desgraciada! —va preguntar esglayat al veure aquella sanch freda. —Si no vol morir al ast... segueixim prompte, senyora... surtim depressa...

—No; ¡May!

¿Aixis vosté vol que surti, escabellada, com vaig... sense portar gens de polvos?... Ay, no, no... Deu me 'n regard... —Vaja; deixis de caborias... miri, que 'l perill es gran... ¿Vol venir?...

—No.

—Passi 'ho be...

—Pero... ¡Deu meu! Que dirán quan me vegin d' aquest modo,

sense cap flor, ni cap llás... Al menos... diguim si porto... lo polissón ben posat...

LLUIS SALVADOR.



La guerra contra l' Ajuntament creix y s' acen-túa. Molta part del públich fa las distincions que son necessarias entre regidors y regidors; pero hi ha també qui s' empenya en confondre 'ls á tots sota 'l pés del mateix anatema.

Per exemple, 'ls oradors del *meeting* federal celebrat diumenje en lo Circo Equestre.

Lo Sr. Vallés y Ribot en especial va atribuir á las minorias republicanas, sense esceptuar á ningú, gran part de la culpa de lo que passa ab l' administració municipal de Barcelona.

Aquest concepte es tan just com si s' atribuhís á las minorias republicanas del Congrés gran part de la culpa de contractes ruinosos com los de la Transatlántica y del Banch d' Espanya y desgabells tan tremendos com certs tractats de comers y com los vigents pressupostos.

¿Consideraria just lo Sr. Vallés y Ribot, que sense distincions ni distingos de cap classe se llansés un anatema sobre las minorias republicanas del Congrés, tal com ell ha intentat ferho sobre determinats individuos de la minoria republicana del Ajuntament de Barcelona?

Ja sé que l' oratoria fogosa y efectista del senyor Vallés y Ribot no 's presta gayre á efectuar certa classe de anállisis.

Pero aquesta oratoria mateixa podia emplearla l' orador del *meeting* del diumenje per donar una bona ensenyansa al mateix partit qu' ell capitaneja.

¿Qué va fer lo partit federal en las eleccions del actual Ajuntament? ¿No se 'n recorda 'l Sr. Vallés y Ribot? Donchs li farém memoria.

Un element bullanguer, expulsat del partit possibilista y etern aspirant á las cadiras del Ajuntament va aliarse ab lo partit federal. Y 'l partit federal va durarli lo qu' ell per sí sol may hauria tingut: la representació dels ex-regidors federals, ab la qual lográ tenir intervenció en totas las mesas. Sense aquesta intervenció, aqueix element perturbador may hauria lograt sortirse ab la séva, ni aliantse, ni deixantse de aliar ab en Planas y Casals.

Aixó es historia pura.

Es veritat que 'l favor que 'ls federals acabavan de prestarli, aquell element va pagarlo com paga sempre tots los favors que reb: ab una puntada de peu, ab una engallinada tremenda.

Ni un sol candidat federal sortí de las urnas: en cambi del element aliat ne sortiren dos cunyats, un cusí... en fi, tota una familia.

¿Y á qui es degut aquest resultat funest y vergonyós?

Responguin los federals: respongui per ells lo Sr. Vallés y Ribot.

Perque no 'n dupti pas lo diputat per Figueras. Tot lo sarau que avuy s' ha armat se deu en primer lloch als sarauhistas.

Y 'ls sarauhistas van entrar á la Casa Gran, perque 'ls federals, avinguts ab ells, van obrirlos las portas, quedantse 'ls federals al carrer, molt á pesar séu, y ab un pam de nás.

Un detall pintoresch.

En la sessió del dijous de la senmana passada mentres un regidor parlava, un burro que hi havia en un pati de la Casa Gran no va deixar de bramar un sol moment.

A propòsit de lo qual diu *El Diluvio*:

«La proposición que se estaba debatiendo no parecia ser ideada por el que inventó la pólvora, ni tampoco por el que asó la manteca. Tal vez fué por esto que el borrico rebuznó, queriendo de esta suerte compartir con el que la defendía, resultando de todo ello un oportuno dúo para concejal y rumiante.»

Permétim *El Diluvio*.

Aixó ja no es un dúo, sino un terceto.

Y hasta ha de serme licit preguntar:

¿Qui es més burro: 'l regidor que defensa una proposició, 'l burro que brama ó l' autor del suelto que classifica als burros entre la familia dels rumiants?

Que l' autor del suelto s' ho rumihi tanta estona com vulga y decideixi.

Judici que ha meregut lo Saló del nou Consistori:

Per safreig massa rich y elegant.

Per saló de sessions, massa sórt.

Y per donar una satisfacció al públich de Barcelona, massa petit.

La satisfacció que l' Ajuntament deu á Barcelona no cab materialmens dintre de aquell saló.

L' espasa Espartero ha tingut una cullida seria torejant á la plassa de Sevilla.

A pesar de la sanch que li rajava del pit, s' empenyava en matar al toro.

Per últim sigué traslladat á l' enfermeria, y reconegut pél facultatiu, resultá que tenia una gravissima ferida, que posa en perill la séva existencia.

Bé diu lo ditxo catalá:

«Una bota de ví bó y un home valent prompte s' acaban.»

Llegeixo:

«L' Ajuntament de Benidorm ha acordat declarar fill adoptiu de aquella vila al senyor marqués de Comillas.»

¿L' Ajuntament de Beni-dorm?

¡Ara comprench perque 'l nombran fill adoptiu de aquest poble!

Quan los accionistas de la *Trasatlántica* vagin á cobrar dividendos, lo criat dirá:

—Ja poden tornarse'n: lo senyor marqués es á Beni-dorm.

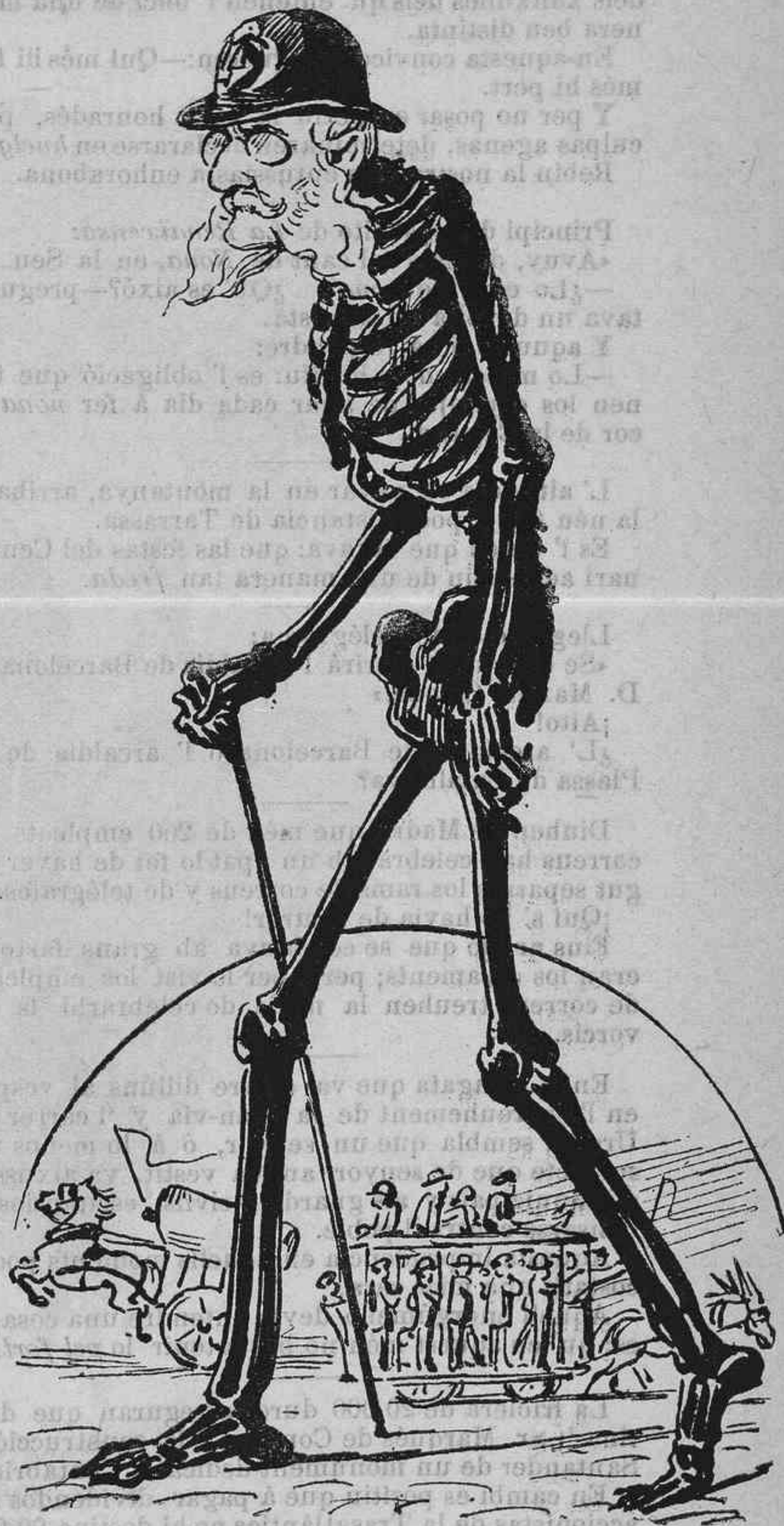
Sembla que un mal vent no previst per Noherlesoom reyni per tot arreu.

Victima de aquest mal vent será, sens dupte, la dimissió que dels séus càrrechs han presentat los Jurats de la Exposició de Bellas Arts de Madrid.

Allá ahont se desarrollan las Malas Arts, es molt natural que las Arts Bellas vagin de capa-cayguda.

Sembla qu' existeix lo pensament de construhir un ferrocarril económich que sortint de Martorell

UN MORT DELS LLARCHS



Un inspector de carruatjes que no inspecciona, ni hi veu, y que per cansarse *menos*, may acostuma aná á peu.

y després de passar per Abrera, Esparraguera, Collbató y Bruch, pujá á dalt de Montserrat.

Ha bastat que s' establis lo ferrocarril de cremallera perque nasqués desseguida aquesta idea.

Je 's coneix que vivim en un pais ahont las cosas bonas tardan á venir; pero en cambi quan arriba l' hora venen sempre á parells.

Dimars los nostres amichs Roca y Roca y Passarell, van retirarse del Ajuntament. Van con-

vencers de que 'ls qu' en aquella casa treballan de bona fé y desinteressadament pel bé de Barcelona, eran responsables de tot, fins de las tropelias y dels xanxullos dels qu' entenen l' ofici de una manera ben distinta.

En aquesta convicció, digueren:—Quí més hi fá, més hi pert.

Y per no posar en perill la séva honradés, per culpas agenas, determinaren declarar-se en *huelga*.

Rebin la nostra més entussiasta enhorabona.

Principi d' un sueldo de *La Renaixensa*:

«Avuy, després del cant de *Nona*, en la Seu....»

—¿Lo cant de *nona*?... ¿Qu' es aixó?—preguntava un devot á un sagristá.

Y aquest li vá respondre:

—Lo mateix nom ho diu: es l' obligació que tenen los canonjes de anar cada dia á fer *nona* al cor de la Catedral.

L' altre dia vá nevar en la montanya, arribant la néu fins á poca distancia de Tarrassa.

Es l' únich que faltava: que las festas del Centenari aeabessin de una manera tan *freda*.

Llegeixo en un telégrama:

«Se diu que s' oferirá l' arcaldía de Barcelona á D. Manuel Girona.»

¡Alto!

¿L' arcaldía de Barcelona ó l' arcaldía de la Plassa de Catalunya?

Diuhén de Madrit que més de 200 empleats de correus han celebrat ab un ápat lo fet de haver sigut separats los rams de correus y de telégrafos.

¡Quí s' ho havia de figurar!

Fins ara lo que se celebrava ab grans fartoris eran los casaments; pero per lo vist los empleats de correus treuhen la moda de celebrarhi 'ls divorcis.

En la saragata que va ocorre dillúns al vespre en l' encreuement de la Gran-vía y 'l carrer de Urgell, sembla que un senyor, ó á lo menos un subjecte que de senyor anava vestit, va aixussar als municipals y als gnardias-civils, escitantlos á llansarse contra 'l poble.

Aquesta imprudencia en aquells moments podia costarli una mica cara.

Aquell enorgümeno devía entendre una cosa, y es: qu' en aquest món no basta tenir lo *pel fort*.

La friolera de 20,000 duros asseguran que destina 'l Sr. Marqués de Comillas á la construcció á Santander de un monument dedicat á Cantabria.

En cambi es positiu que á pagar dividendos als accionistas de la Traslántica no hi destina 20,000 duros, ni 20 duros, ni un céntim.

¿Pot donarse res més monumental que aquest descuit?

Si tenen ocasió vajin á visitar las grutas panorámicas del Niu Guerrer, y creguin que no se 'n arrepenrirán.

No sols produheixen una ilusió complerta com á gruta, plenas d' estalácticas y estalágmities, sino qu' en las diverses esletxas que donan vista á distints panoramas relacionats ab la vida de Colón s' hi disfruta, admirant l' efecte que causan y la manya qu' en disposarho tot ha empleat l' artista encarregat de la construcció.

Los guerrers del Niu han alcansat sempre grans victorias; pero aquesta última es una de las més notables y una de las que més los honran.

Diu un periódich:

«Sembla que 'ls jesuitas projectan eregir un convent en lo siti que ocupa l' ermita de Sant Dimas á Montserrat.»

Montanya amunt.

No dirán que 'ls jesuitas no vajin elevantse.

Sobre un rosari cantat á la Catedral, diu *La Renaixensa*:

«La música del Rosari no era gens apropiada al acte y 'l reso 's feya en castellá per part dels cantants, tenint lo poble 'l bon gust de respondre en la llengua materna qu' es l' única á posta pera resar.»

Un rosari bilingüe.

¿Qué dirá 'l bisbe Morgades quan s' enteri de lo que 's fa en la Catedral de Barcelona?

En un periódich se llegeix lo següent certifiat expedit per un secretari de Ajuntament:

«Como secretario del Ayuntamiento de este pueblo y su comarca de jurisdicción por el Ayuntamiento, etc., que Dios guarde. Certifico que: Andrés Reinoso de Mirabollos, por parte de madre hijo natural y legitimo de otro Andrés y de una mujer que se llamó Juana y el apellido arriba predicho, con mucho menos de cinco piés sin pelo, de pecho sacada las piernas derechas moreno de cara ojos de frente ancha y sin barba poco, de estado onesto y de edad segun dice para que en quinta que entrado este año y no alcanza á la marca aunque yo mismo de que certifico le apreté para que alcanzara y no alcanza porque es más chico que la ley y á su instancia le doy al presente para que se libre de soldado este año de que certifico.»

Si 'l quinto Andrés Reinoso sab de llegir, y vol escaparse de la quinta, no tindrà més que repasar l' anterior certifiat, y com que per forsa 's cargolará de riure, per més que l' apretin, será sempre *más chico que la ley*.

Quan se temia que havia de invadirnos lo cólera, un metje dictava á un séu client distintas prevenções higiénicas, recomenantli entre altras cosas lo següent:

—No begui aygua sino bullida; no menji fruyta de cap mena; renuncihi als tomátechs; cuydado ab certa classe de peix; procuri que res no se l' indigesti; quan surti al carrer tapis ben bé la boca per calor que fassi; á casa séva desinfecti totas las estancias; no planyi 'l cloruro de cals ni l' ácit fé-nich; fassi un exercici moderat; no 's cansi ni s' apoltroni; abstinguís de tota mena d' abusos; sobre tot los abusos: pensi que 'ls abusos poden ser fatals...

Lo client va interrompre al doctor, dihentli:

—¿Y l' abús de l' higiene, vol dir que no 'm farà mal?

Lo doctor vá quedarse ab un pam de nas.

A un estudiant de medicina que s' ha encallat en lo ters any á copia de rebre carabassas ó de perdre curs per no atrevirse á presentarse á exámens, li preguntá un dia un amich de la familia:

—¿Y la medicina, cóm está?

—Molt atrassada, — vá respondre la mare del estudiant.

A lo qual replicá l' estudiant ab molt bona sombra:

—Per aixó mateix: perque progressem tan poch es lo motiu de que 'm fá molta nyonya l' acabar la carrera.

LA VIUDA.—(Dibuix de Blanco Coris).



Com lo dia es agradable
y ha de estrená aquest vestit,
ha comprat una corona
y ara vá á durla al marit.



A LA MEVA DONA
Del mes que varem casarnos
sempre me 'n recordaré,
puig al amo de la casa
no li vaig pagá 'l lloguer.

M' has dit algunes vegadas
que no he tingut may esprit;
¡quan vaig arribá á casarme,

mira tú si 'n vaig tenir!

Per satisfé un nou capritxo
m' has demanat cinch dures....
Mira que no t' hi acostumis
que 'l demanar es molt lleig!

Casada, no tens cap pena,
jo casat moltes ne tinch:
com ets guapa y gracioseta,
lo méu viure es intranquil.

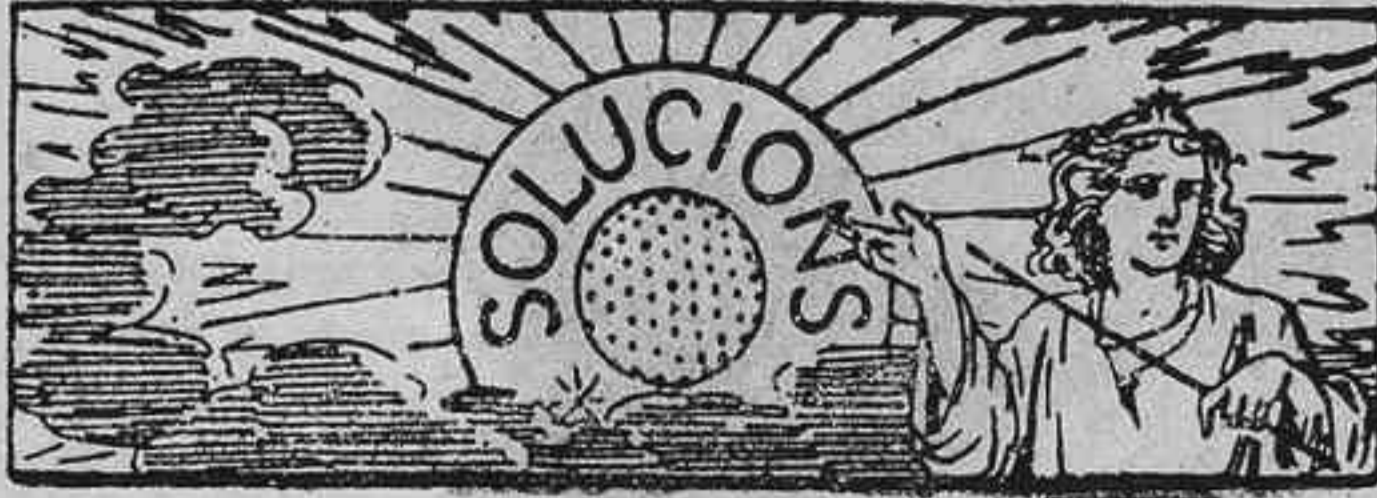
De soltera sempre 'm deyas:
—Amor méu!.... Colomí dols!....
Ara 'm fas molt poca gracia

quan sols dirme:—¡Cap de bou!

La vida del matrimoni
es ja tant lo que 'm consúm,
que 'l rato qu' estich millor
es aquell que no estém junts.

Per la copia:

J. ALAMALIV.



A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.^a XARADA.—Ca-na.
- 2.^a ANAGRAMA.—Isaac—Casia.
- 3.^a MUDANSA.—Marca—Maria—Marxa—Marta.
- 4.^a TRENCA-CLOSCAS.—Palautordera.
- 5.^a ROMBO.—

R
P O M
P O M A S
R O M A N A S
M A N E L
S A L
S

- 6.^a LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Lepanto.
- 7.^a GEROGLÍFIH.—Per traspuntins los catres.



XARADA

I

A quart de posá una traba
á aquells escrits *inmorals*
cinch las láminas obscenas
y altras mil calamitats
que ja fa molt temps s' escampan
en periódichs poch formals,
en aparadors y llibres,
uns senyors *enxisterats*,
de posat grave y molt *serios*,
barba gris, cabells mitj blancs
y tan devots que fins portan
escapularis penjant;

van juntarse l' altr dia
y trayent foch p' ls caixals
van alsarse del asiento
(un rich sofá d' do'nás)
com si en un puesto que 'm callo
un *tres* los hagués picat,
ab veu de tró eixas parau as
al aire varen llensar:

—Dos volém que may més corrin
los papers enmatzinats
que tant temps fa que 's publican
en nostra culta ciutat.

—Dos volém més faldas curtas.
—Fora vestits escotats
—Abaix, abaix cent ve adas...
mil si convé la total.

—Aquell que hi tinga *hu-quart-quinta*
prompte será castigat.

D' ACTUALITAT



Dóna negra, caball negre,
negres arbres y transeunts...
¡Cóm se coneix que aixó passa
en lo día dels difunts!...

Després d' haver dit aixó
ja han quedat desahogats,
han calat foch á un veguero
(no 's pensin pas dels d' estanch)
y després d' encomanarse
á Deu, s' han arremangat
una miqueta las mànigas
disposa s' á entrá en combat.

La memorable campanya
que tant d' *honra* 'ls hi dará
traballant com á camálchs
ja fa temps que han comensat,
y 'l que han fet per ferse célebres
bè massa á la vista está:
no deixar vendre periódichs
qu' ells tenen per *inmorals*
fent *hu* als xicots que de vèndrels
n' han estat encarregats,
acusar algunas láminas
que han vist en tal ó qual part,
y al mateix istil d' aquestas,
altras mil barbaritats.

Y un d' aquestos senyors, tal volta
á algun botiguer pendrá
perque en son aparador
hi ha vist... lo qu' ell ja sabra
y ell ab lo cos del delictes
s' estará considerant
que alló á la moral atenta
y lo farà condemnar
á pagar tants rals de multa
y está uns quants dias tancat.

Y entre tant, ell un bon rato
s' inspirará ab lo grabat,
á la memoria portantli
recorts dolsos que... més val
deixant tot aixó de banda
fém á n' aquí punt final.

SALDONI DE VALLCARCA.

II

A l' Antonet lo seu *hu*
se li vá menjar lo *dos*
sota la *tot* de l' Ambrós
sense que ho vejés ningú.

LINET DEL PONT.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

DEMÀ DISSAP E, DIA 29 DE OCTUBRE

LA CAMPANA DE GRACIA

Publicará número EXTRAORDINARI

DEDICAT ALS MORTS pels vius

10 céntims.—Il·lustrat per M. Moliné y A. Mestres. Text degut á firmas reputadas.—10 céntims.

¡Gran éxit! ¡Gran éxit! ¡Está agotanse la edició!

¿COLÓN Ó CARNESTOLTAS?

ENSARRONADA CÓMICA MUNICIPAL.—REVISTA DE LAS FESTAS DEL CENTENARI

Per C. GUMÁ, ab caricaturas de M. MOLINÉ

Se ven per tot arreu al preu de 2 rals



DON JUAN TENORIO

Drama fantástico de D. JOSÉ ZORRILLA

Precio: DOS pesetas

El Nuevo Tenorio

Drama de los malogrados

J. M. BARTRINA y R. ARÚS

Precio: DOS pesetas



EN JUANET Y EN LLUISET

PARODIA DE

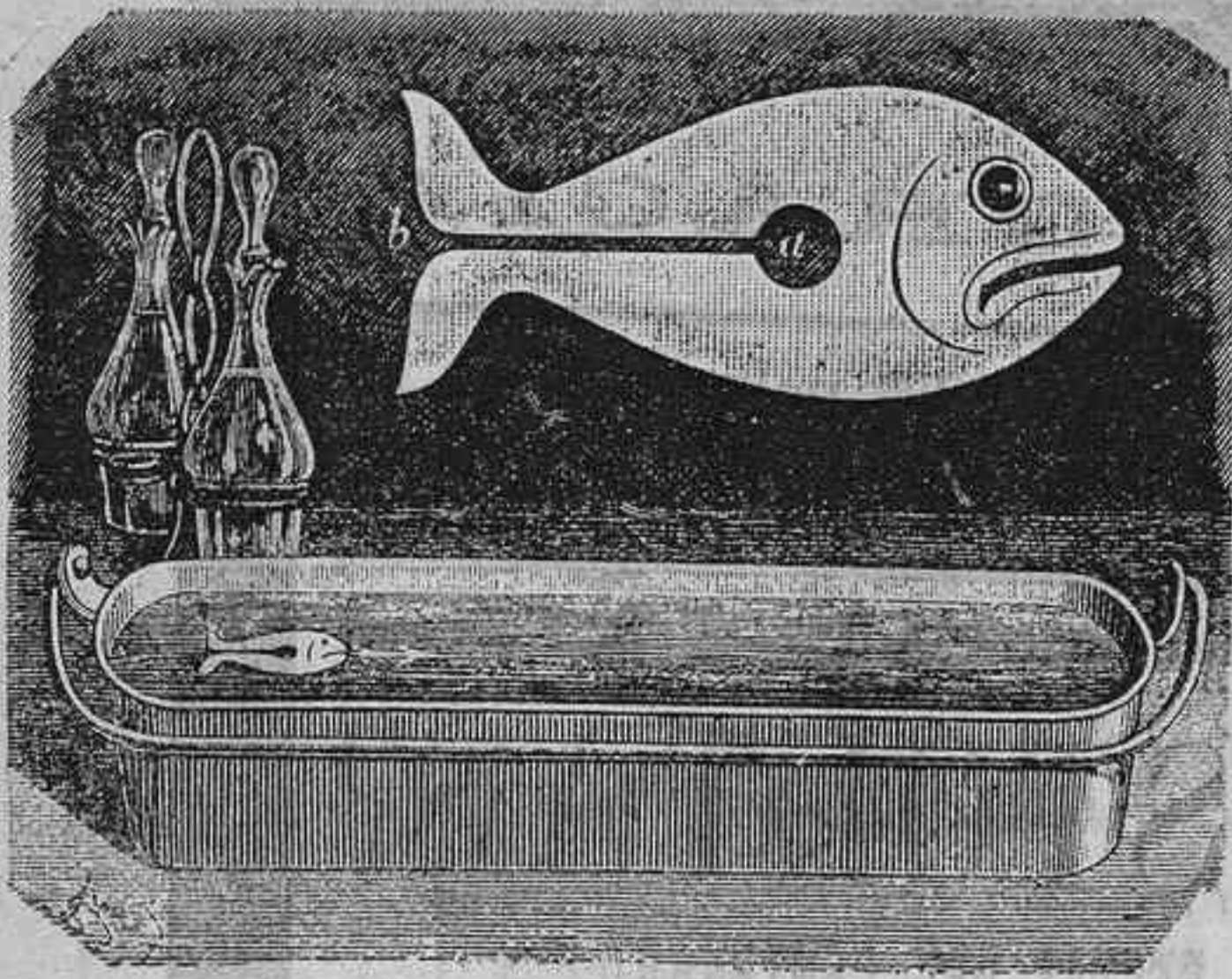
D. JUAN TENORIO

Empescada per Sanall y Serra, ab dibuixos de Gomez Soler

Preu: DOS ralets

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' estravíos, no remetent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIÓNS CASULANAS



UN PEIX DE PAPER, QUE NEDA

Tallan un peix de paper comú, ben llis, parecut á la figura adjunta. En lo centro hi fan un forat rodó *a*, prolongat per una abertura que arriba fins á la quí *b*.

Ajeuhen lo peix á l' aygua, de modo que no 's mulli de sobre, y llavors, per ferlo nadar acudeixen á aquest medi:

Ab una vareta de metall ó de fusta, recullen una gota d' oli ben grossa y la deixan caure ab molt cuydado en lo forat *a* del peix. La gota s' estén avall cap á la quí, y produheix un moviment impulsor que obliga al peix á marxar endavant.

Es un joch que fet ab atenció y cuydado, causa molt efecte als que 'l presencian.

ANAGRAMA

A donya Total Lleó
ahir li van regalá
una total de coló
de aquellas que 's van cremá'.

RECULLERAS.

TRENCA-CLOSCAS

ELVIRA CASAL
LLADÓ

Formar ab aquestas lletras, degudament combinadas, lo nom de tres flors aromáticas.

JAUMET DE TARRASSA.

TERS DE SÍLABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla vertical y horisontal: monéda.—
Segona: ciutat espanyola.—Tercera: objecte de cuyna.

CINTET BARRERA.

INTRÍNGULIS

Buscar un nom que anantli trayent una lletra del darrera, dongui 'l següent resultat: Primer: una classe de tela.—Segon: Part del cos.—Tercer: Un arbre.—Quart: consonant.

F. CLEVALL Y SERRA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom de dona.
7 1 7 3 4 2.— » de home.
6 2 1 7 5.— » »
7 5 4 5.—Carrer de Barcelona.
2 3 7.—Nom de dona.
1 7.—Part del cos humá.
3.—Cifra romana.

A. LLEONART.

GEROGLÍFICH

×
LOS | MOS
LOS |
SI
III

REY NANO.

FILLAS DE EVA



Fot. Daireaux. —Paris.

En vá 't tapas cos y mans,
en va 't cubreixes lo front...
¡Ets divina! Para muestra
ja 's diu que basta un botón.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto, 63